Це було взимку. Я зліпив із снігу корито, облив його на ніч водою, і на ранок у мене була вже найкраща в світі ковганка. Я витяг її за двір, сів, як сідають у крісло, і, відіпхнувшись, спустився униз.

З гірки ковганка вибігла на лід, і я помчав по ньому до другого берега. Тут ріс ліс, і незабаром я зник у ньому, передбачливо заховавши ковганку в кущі.

Ліс був весь у снігу. Сніг лежав на землі. Сніг лежав на деревах. Сніг лежав на куренях, нап'ятих хмелем, і покривав пожовклу траву, що згиналася під його вагою.

Мандруючи, люди вибирають ті місця, де снігу найменше, а йти найлзгше. Я ж, навпаки, вибирав, де снігу найбільше, де стояла найвища трава і де хміль напинав найвищі свої курені. Інакше я не міг би уявити своїх мандрів. По рівнях стежках я міг би ходити і дома, у селі.

У лісі було містечко, яке я дуже любив. Під величезним куренем, що його нап'яв хміль між трьома вільхами, ріс кущ калини, а під калиною — чубата купина, накрита пелехатими клаптями снігу. Тут була моя схованка: я лягав під купину і вдавав з себе ведмедя, що гризе явою лапу і дожидає теплих весняних днів.

Сопучи, перепогзагочи з замета на замет, я вже був наблизився до свого барлога, як враз злякано відсахнувся. Під моїми ногами завихрилися, закрутилися клапті білого снігу, залопотіло крильми — аж обдало мене вітром.

Я остовпів, стояв довго, роззявивши рота, і лише згодом зрозумів, що мою хату оселили куріпки. Нахилившись, я справді побачив під купиною вимощену в снігу ямку і кілька пір'їнок.

Я не заліз у свій барліг, я сидів біля нього, дивився в курі-п'яче гніздо, і тоді вперше в житті мені спало на думку стати мисливцем.

Я сидів і думав: а що б сталося, коли б я не ліз сюди, як ведмідь, а підійшов був тихенько? Адже ж я міг би накрити птахів своєю шапкою. Що сказали.б тоді мені хлопці? Як дивилася б на мене, на мою шапку, на куріпок Галя — моя сестра? І що сказала б мама, коли б, увійшовши в хату, я звериувся б до неї: "Оце ось куріпки. Чи не годящі вони до борщу?"

Другого дня вдосвіта я вже був готовий в дорогу. Турбувало, мспе лиш одне: а як же ж бути з головою, а головне—з вуха-мп, якщо в шапці я буду нести куріпок? Толова ж замерзне, а вуха, чого доброго, ще поприморожую.

Нікому пе кажучи пі слова, я вирішив узяти Гальчину хустку. Тихенько підперезався нею, напустив зверху сорочку, а тоді вже натяг свій кожушок.

Спершу я біг підтюпцем, але в лісі пішов дуже, обережно, підіймав ноги і намагався робити так, щоб ніде й нічого не ворухнулося. Ступпвши крок, я спинявся і якийсь час стояв так, прислухаючись до лісової тиші.

Сто кроків до гнізда я йшов, може-, годину, а може, навіть і дві. За цей час під ногами у мене нічого не шерехнуло, не тріснуло, не повЬрухнулося.

Нарешті я побачив курінь, кущ калини, купину і куріп'ячу хатку під нею. Там було тихо.

Зламані травинки над входом до хатки за ніч узялися інеєм і спускалися, мов якась мережана запона. Забувши про вуха, про мороз і про хустку, я зняв шапку, повернув її денцем до себе, а отвором — до

гнізда і поплив, ніби я був тінню, а не жи— вою істотою. Ось залишилося десять кроків, вісім, п'ять, три... Вже можна навіть не йти. Можна підскочити .вгору і, розчепіри— вши руки, упасти мерщій на купину і на те, що заховалося під нею. і

І я вже був звівсь навшпиньки, вже пабрав повітря в легені, як враз запона над входом до пташиної хати заворушилася, мовби її гойднуло легким .подихом, і крізь мереживо прозирнула біла хутряна смужка.

Я знав, що куріпки були хоч і білі, але мали пір'я, а це було не пір'я, а смух.

— Від здивування я, мабуть,~иоворухнувся, бо мережана запона гойднулася дужче, і мені здалося, що на мене дивиться чиєсь око.

Так. На мене дивилося око, велике кругле око, от як тернина завбільшки, а куріпки мусять мати око, ну, як у голуба.

Ми стояли і дивилися один на одного: я на око, а око на мене. В голові у мене був мов туман, і коли його прострелила думка: "Та це ж заєць!" — було вже пізно. Сніжна хатка враз піднялася, і заєць,— він був білий, як сніг,— майнув у повітрі задніми ногами.

Слідом за ним фуркнуло, порснуло снігом, закричало і закрут жляло.

Це були куріпки. Мої куріпки! Вони, як і заєць, вихопилися за три кроки від мене і зникли у ранковій млі а я тупав ногами і кричав на себе: "Ти дурень! Одоробло. Кваша". Але справі це мало зарадило.

З дерева сипалися оббиті пташиними крилами срібні порошинки інею й осідали мені на вуха. Я не чув їхнього дотику. З шапкою в руках я й повернувся додому.

Мамі було багато клопоту повідтирати снігом мої вуха, бо мороз справно зумів зробити своє діло. Галину хустку я тихенько витяг з-під своєї сорочки і кинув під лаву, ніби вона сама туди впала.

Тепер вважайте: за одним замахом я міг би повернутися додому з суріпками і зайцем. А я повернувся — ледве не без вух. Тож можете уявити, що коїлося в мене на серці?

Але я не переставав мріяти про славу мисливця, а що з того вийшло, побачите далі.

Поки гоїлися мої вуха, годі мені було й думати про те, щоб заходити далеко з дому. Я ходив сумно по двору і не зпав, що робити. Ніде нічого цікавого, якщо не зважати на горобців, що жваво клопоталися біля хліва на гною, з якого підіймалася легенька пара.

Але вони це робили вчора, і позавчора, тиждень і місяць тому.

Я— зітхнув і зліз на замет. До мене підсів наш собака Білко. Я пхпув його чоботом в бік і вкупі з шщ покотився вниз. Він дуже любив борюкатися зі мною, причому обов'язково хотів бути зверху. Коли це щастило йому, він лягав мені на груди і лизав мені носа, губи і підборіддя. Гавкав він так, мовби дуднів у по— рожню бочку. — ~

• Ми бавилися, поки не набридло. Потім я сів витрушувати сніг із чобіт, куди його повно, набилося. Білко, постоявши трохи, почвалав у свій погрібник. Там у нього була купа соломи, в яку він угвинчувався так, що виднілися тільки його очі і ніс.

Я теж був напрямився до хати, але не знать чого мою увагу привернули горобці. Я завжди їх бачив сірими і нецікавими, а тепер задивився, і вони здалися мені втішними. Я бачив серед них поважних, але жвавих дідів, балакучих і сварливих молодиць, парубків і дівчат. Хто

ходив у фуфайках і светрах, хто носив шапку, натягши її на очі, а хто — набакир!

Тим часом, поки молодь гопцювалася і пурхала, один старий дід у плащ-палатці наопаш цюкнув дзьобом у землю і, труснув— ши головою, мовби сказав: "То що ж, товариство, будь ласка, сідайте, пригощайтеся". л

"А чого ж, це таке діло,— відповіла йому тітка-горобчиха у куцій шубці, товстенька, моторна і зграбна,— пригощатися, то пригощатися!"

4 Ах, який це був веселий обід! Тут їли і пили. Тут було сміху і жартів. Ота тітка-горобчиха все мостилася біля цибатого го— робця, і як тільки він простягав дзьоба до ласого шматочка, вона все те моторненько клала собі в рота і, підперши щоку до— лонею, казала журливо своїй сусідці: "То ото я й кажу: при— йшов загин на гороб'ячі душі. Чи ж пам'ятає хто з дідів-прадідів такі холоди, як тепер? Вже ж і морози! Аж тріщить, аж скалки сипляться! Яка не тепла схріха у мого господаря, а як не по— пустять морози, то не знаю, що й буде з нашими грішними душа— ми!"

Цибатий горобець облизувався і зазирав сусідці в обличчя, не тямлячи, ЧЙ вона забудькувата чи жартує.

Я милувався нпмп до кінця їхнього обіду і коли вони знялись спочивати, вирішив невблаганно і твердо ближче познайомитись з цим цікавим товариством.

У мами було решето з багатою і славною біографією. Що б ми робшш голи б у нас не було цього решета? Ну як без решега ми могли б пасіяти борошна? А куди садять квочок, коли настає час виводити курчат? А де ці курчата кубляться і пищать, народившись? А чим манять конюхи коня, коли він зірветься і гайне в степ чи на луки? Решетом. Навіть воду носять у решеті, от як Івап-дурпик у казках.

Але тепер це решето знадобилося мені зовсім у іншій справі.

Я взяв його в коморі, насипав у нього трохи одвійків, змайстрував гарненький кілочок, одмотав з клубка метрів з десять шнура і вийшов' з усім цим у двір.

Тут я висипав на землю одвійки, поставив над ними під кутом в сорок п'ять градусів наше чесне добряче решето, підпер його кілочком, а до кілочка прив'язав кінець шпура. З другим кінцем я пішов у повітку, сховавшися там під діжками. Коли б тільки горобці сіли під решето, я б швиденько сіпнув за шворку, шворка вибила б з-під решета кілочок, і горобці опинилися б у полоні.

Але, крім горобців, був у дворі у нас ще півень. Налагоджуючи решето, я бачив, що він гуляє аж під типом, чув, як він сокотав своє "Ко-о!" і був певен, що залишиться він там до вечора.

Та я помилився. Наш півепь був особливий півепь. Де пахло ■їстівним, його по треба було туди кликати: віп ішов сам. Крики "киш-киш" на нього впливали все одно, як на стіну горох.

Боявся тільки тата ї мами Що ж до мепе, то зо мною вій рахувався тільки тоді, коли я в руках трпмав міцпу палицю.

Він навіть раз якось — спробував стати до одвертого бою зі мною; і якщо мій ніс тоді уцілів, то це сталося лише завдяки моїй спритності, винахідливості: я впав на землю і закричав скільки сили: "Ой, мамо, чого півень б ється?"

Отже, тільки я зашермотів зерпом по землі, як він враз підвів голову і поволі поплив у мій бік. Дві сніжки, пущені мною, змусили його зупинитись. Та тільки я зник у повітці, як віп миттю наблизився до решета.

Поки це діялося, горобці сиділи на стрісі і реготалися. Як вопп реготалися! На весь двір.

Я схаменувся, одкинув третю сніжку і сказав: "Ну от, самі бачите, що через цього клятого півпя нічого fie можна вдіяти. Будь ласка, не звертайте на нього уваги і прошу вас — до решета".

Даремні слова! Зареготавшися ще дужче, горобці спурхнули і веселим табунцем помчалися в білий світ.

Заходи мої цього дня пішли па марне. Ніч я спав неспокійно, і другого дня, ледве розвпдпілося, я вже був у дворі. Клятий півень з своїм почтом сидів ще па сідалі. Я підпер кілком курник, налагодив решето і сховався у повітку. За двадцять хвилин під ним сидів вже увесь вчорашній табунець.

Тоді я смикнув шворку, решето впало, накривши все товариство. І за мить в моїх руках побивався уже горобець.

Він був пелехатий, ситий, важкий, з повним волом, з коротким товстим сильним дзьобом і цупкими ногаііи. Я впізнав його. Це був той дідок, що ходив наопаш у плащ-палатці і так доладно умів говорити з громадою.

Я підніс його до лиця і дмухнув на нього

Він витяг шию і дзьобнув мене у нижню губу. Це мені сподобалося, і я змусив його дзьобнути мене ще й у верхню губу, в ніс і в щоку.

Побавившись, я всунув його в лівий рукав вище ліктя і став вибирати з-під решета всіх іпптих горобців, що потрапили у пастку. Ховав л їх у рукави. Вони там вовтузилися, дряпали мене крізь сорочку піжкамп, а я йшов, дослухався до них, і на світі не було людини, щасливішої за мепе.

У хаті, крім Галі, нікого не було, і я зверпувся до неї:

— Слухай, Галю. От ти сидиш на печі і до гробу не взнаєш, що у мене тут у рукавах.

Галя спустила ноги з печі4і ласкаво спитала:

— А що там, Іване, скажи.

— Не скажу,— відповів я,— нізащо не скажу, і ніколи, і ніколи в світі.

— Тоді вона скривила губн:

, — А не скажеш — зареву, як теля. Мама подумає, що ти мене лупцюєш, і віддубасить тебе. ,

Кажучи це, вона почала своє дуже голосне відоме й переві-доме: "Е-е-е!"

— Цить, дурна,— сказав я.— Ось дивися сюди.

Галя сплигнула з печі на лежанку, а я застромив праву руку у лівий рукав і потім витяг її.

— Що це? — скрикнула Галя і, не ждучи відповіді, залемент тувала на всю хату, затанцювала, заплигала.— Та це ж горобець! Та який маленький! Та який гарний! — і закінчила зовсім несподівано: — Дай і я трохи подержу!

Я не був ні скупий, ні жорстокий. Я простяг горобчика, і він опинився у Галі в руках. Роздивившись, вона спитала мене:

— Скажи, а він у хаті може літати?

— Побачимо. Ану, випусти!

Галя розтисла долоню, горобець пурхнув і сів зверху на буфет.

За першим горобцем ми випустили другого, третього, одним словом, усіх.

Я знав, що горобці по-людському не тямлять, отож замість розмови з ними набрав з печі жменю проса і посипав на стіл. Сипав я його згори, високо піднявши рукуі щоб бул,о чути, як окремі зернятка б'ються об вербові дошки нашого столу.

Потім я підсів до Галі на лежанку, і ми почали дивитися, що з того вийде. Горобці, що смирно сиділи вряд на буфеті, сипнули до столу, інколи насторожено позираючи у мій бік. Вони жваво клопоталися на столі і вчинили такий базар, що для нас з Галею не потрібні були ні кіно, ні театр: Все було у нас в хаті. Якийсь молодий горобець, хвалько й нахаба, побачивши поважну тітусю, що клопоталася біля купки зерна, вдався до зовсім нечемного, хуліганського діла. Ця тітка, видно, була велика чепуруха. Товстенька, огрядненька, вона пишалася своїм чубчиком. Це був найкращий чубчик на цілу громаду, але одна пір'їнка була виняткова. Вона довша за всі і була не сіра, яік у всіх горобчих, а ясно-коричнева з ніжно-білими підпушни-ками.

І ось молодий недоріка схотів раптом зробити з усього цього глум. Він нахабно підскочив до горобчихи і з вигуком: "Ах, яка чудова пір'їнка!" — ухопив дзьобом оту пір'їнку, висмикнув, підкинув її вгору, дмухнув на неї крильцем, і вона закружляла' в повітрі.

Що сталося в ту хвилину, не можна розповісти!

На пього налетіли з усіх боків. Він прожогом кинувся на піч, але, пе долетівши, враз метнувся під саму стелю, і моторошний його зойк: "Кіт!" — заповнив усю кімнату.

Ми з Галею сиділи. на лежанці, а наш кіт — над нашими головами на печі. До столу, де клопоталися горобці, було добрих три метри. Але .кіт не зважив на це. Він вигнувся ,дугою, присів, і ми з Галето побачили, як, відділившись від печі, він майнув у повітрі.

Але це був кіт ледачий. Летів він до столу тоді, коли всі горобці були вже під стелею, і його замах пропав задаремно. Він натрапив на просо і поплив по ньому, як по шарнкопідшипниках, а потім бевкнув на землю.

В хату я був уніс дев'ять горобців, і ось тепер вони всі разом заметушилися по кімнаті. Вони пробували зачепитися за сволок, шукали порятунку в буфеті, билися у вікна.

На вікнах у нас літо й зиму стояли —вазони з фуксіями. Квіточки у них4, як рожеві сережки, з яких звисають довгі фіолетові макогончики.

Ми всі дуже любили ці квіти.

І ось я побачив, як три горобці, ударившися в шибку, попадали на найкращу фуксію, і незабаром вазон лежав на землі. За ним прийшла черга другого вазона з фуксією. Наш калачик не впав, але гілки на ньому поламалися і звисали на землю. Далі ми чули, як з буфета хряпнула миска, наша гордість і слава — зелена миска 1

Кіт, що метушився по хаті, почувши цей грюкіт, сам злякався і сховався під піл.

Галя.кричала, я плакав і та підводив гілки поламаних квітів, то тулив докупи черепки, а вони не тулилися: поламані гілки не зводилися, обірвані сережки валялися під вікнами.

Згодом увійшла в хату мама; що було по тому, я нікому, ніколи и нізащо не розкажу.

Отаке було моє перше знайомство із пїахами, та, думаєте, що ця невдача відбила у мене охоту від пташок назавжди? Аніскілечки! Це був тільки перший крок.